

Aluehallintovirasto

Ympäristöluvut

PÄÄTÖS

Nro 100/2021

Dnro ESAVI/19338/2019

14.4.2021

ASIA

Haaganpuron alaosan parantaminen ja rantamuurin sekä kävelysillan rakentaminen, Helsinki

HAKIJA

Helsingin kaupunki

VIREILLETULOTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

Helsingin kaupunki on 31.5.2019 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan hakemuksessa hakenut lupaa Haaganpuron alaosan parantamiseen ja rantamuurin sekä kävelysillan rakentamiseen ja nykyisen padon sekä kalaportaan purkamiseen Helsingin kaupungissa.

Luvan hakemisen peruste ja toimivaltainen lupaviranomainen

Vesilain (587/2011) 2 luvun 9 §, 3 luvun 2 § ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti.

ASIAN KUVAUS

Taustatiedot

Sijainti

Hankealue sijaitsee Helsingin kaupungissa Pikku Huopalahden alueella, kiinteistöillä 91-403-878-1, 91-403-876-1 ja 91-436-1-21.

Oikeudet tarvittaviin alueisiin

Hakija omistaa hankealueen kiinteistön 91-436-1-21 ja rakenteet. Yhteisen maa-alueen 91-403-878-1 alueelle haetaan pysyvää käyttöoikeutta pinta-alaltaan 6 977 m²:n alueelle. Kyseessä on järjestäytymättömän osakaskunnan alue, jonka osuuksista hakija omistaa yli 90 %. Maanmittauslaitoksen kiinteistötietopalvelun tietojen mukaan järjestäytymättömän osakaskunnan hallinnoiman yhteisen vesialueen 91-403-876-1 molemmat osakaskiinteistöt ovat hakijan omistuksessa.

Lupa ja sopimustilanne

Hakijan arkistoissa ei ole nykyisiin rakenteisiin liittyviä lupapäätöksiä. Padolle ja kalaportaalille ei hakijan käsityksen mukaan ole haettu vesilupaa.

Vesitaloushanke

Hankesuunnitelma

Yleiskuvaus

Helsingin kaupunki hakee vesilain mukaista lupaa Pikku-Huopalahden padon ja kalaportaan purkamiselle, rantamuurin jatkamiselle sekä Haaganpuron alaosan siirrolle. Nykyinen kalaporras poistetaan käytöstä ja uoma siirretään pohjapadon länsipuolelle nykyisen tulvareitin linjaukselle. Nykyinen uoma täytetään. Uusi uoma rakennetaan luonnonmukaiseksi, jolloin taimeiden nousumahdollisuudet paranevat. Kalaporrasta ja patolaattaa puretaan

tarvittavassa laajuudessa ja alueelle rakennetaan rantamuuuri sekä istuskeluportaat. Nykyinen betoninen kaarisilta puretaan ja uuden uoman yli rakennetaan kevyen liikenteen silta.

Suunnitteluperusteet

Hankkeen suunnitelmat on laadittu koordinaatistossa ETRS-GK25 ja korkeusjärjestelmässä N2000+. Vanhat piirustukset ovat N43 -korkeusjärjestelmässä. Korkeusjärjestelmien ero on $N43+0,31\text{ m}=N2000$.

Aikataulu

Hankkeen toteutus ajoittuu todennäköisesti vuosille 2021–2023 ollen kokonaiskestoltaan noin kuusi kuukautta. Ensisijainen rakentamisaika on mahdollisimman vähävetiseen aikaan kesällä. Viimeisteleviä maisemointitöitä voidaan tehdä tarvittaessa myös rakentamista seuraavalla kasvukaudella. Näin ollen työt voivat ajoittua kahdelle vuodelle.

Taimenen kutu- ja vaellusaikaan syksyllä 10.9.–30.11. ei saa tehdä sellaisia töitä, jotka estävät taimenen ylösvaelluksen. Tällöin uusi uoma tulee olla jo käytössä tai vanha uoma vielä muokkaamaton. Samaan aikaan ei saa myöskään aiheuttaa veden samentumista puron suulla. Uoman siirto ja muut mahdollisesti samentumaa aiheuttavat työvaiheet pyritään tekemään taimenen nousuajan ulkopuolella. Syksyllä merivesi on yleensä korkealla, joten samentumaa aiheuttavia työvaiheita ei tehdä tänäkään vuoksi tällöin. Hankkeen aikataulu ja vaiheistus tarkentuvat rakennussuunnitteluvaiheessa.

Tehtävät toimenpiteet ja rakenteet

Hankkeessa puretaan Haaganpuron alaosan pato, kalaporras, kaarisilta sekä nykyistä uomaa piirustuksista arvioituna noin 50 m:n matkalta. Uutta uomaa rakennetaan vanhan länsipuolelle piirustuksista arvioituna noin 80 m. Seuraavassa kuvassa on esitetty uoman nykyinen ja uusi linjaus sekä hankkeen muut muutostyöt.

Alueen esirakentaminen on tehty vuosina 1986–1991. Tällöin maapohjan stabiiliteettia ja painumaherkkyyttä on parannettu paalutusten ja laattarakenteiden, pilaristabiloinnin, massanvaihdon ja pystyöjituksen avulla. Haaganpuron (entinen Mätäpuro) nykyiselle linjaukselle on rakennettu hirsiarina ja vetopaalut vuosina 1986–1987 ja uoma on siirretty vuonna 1992. Ennen alueen esirakentamista uoma sijaitsi nykyisestä sijainnistaan noin 50...80 m itään. Uoman pohja on leveä ja hirsiarinan päällä on sepelikerros. Uoman luiskat on kaivettu kaltevuuteen 1:2 ja eristetty ympäröivästä maaperästä moreenikerroksen avulla.

Puron alaosan pato ja kalaporras sekä betoninen kaarisilta on perustettu paalutetun betonilaatan varaan. Rakentamistyöt ovat valmistuneet 1990-luvun alussa. Pikku Huopalahti on ruopattu vuosina 1990–1992, jotta vesiliikenne on mahdollistettu. Pikku Huopalahden alueelle on tehty vastatäyttö louheesta ennen ruoppausta.

Uusi uoma rakennetaan ranta-alueelle, jonka itäosassa on pilaristabiloitua aluetta. Ranta on rakennettu loivaksi (1:4) ja kiviverhoiltu. Alueella on myös louhe- ja moreenitäyttöjä. Länsialue rakennetaan puistoalueelle, johon ei ole tehty esirakentamistoimenpiteitä. Puistoa on täytetty ruoppausmassoilla ja pintaosastaan kitkamailloilla. Ranta-alueet on nostettu meriveden yleisen tulvatason yläpuolelle, jolloin on menetetty luontaista tulvahabitaa.

Padon ja kalaportaan alueen muutostyöt

Pato ja kalaporras puretaan osittain ja rantamuuria jatketaan. Myös kaa-reva betonisilta puretaan. Näin ranta-alueen virkistyskäyttöä kehitetään ja purettavien rakenteiden kohdalle rakennetaan istuskeluportaat. Rantarakentaminen tehdään pääosin kuivatyönä. Vedenalainen betonointi on vähäistä ja paikallista. Nykyinen kalaporras on elementtinä tehty teräsbetonirakenne, joka on kannateltu ympäröivään paalulaattaan. Kalaporrasrakenne puretaan leikkaamalla elementti nykyisestä paalulaatasta. Laattaa ja nykyistä rantarakennetta puretaan samalla uuden rantarakenteen edellyttämässä laajuudessa. Purettavilta alueilta laatta ja muut betonirakenteet puretaan sen alapintaan, ja paalut katkaistaan keskiveden alapuolelle. Uusi rantarakenne tuetaan olemassa olevaan paalulaattaan, jota vahvistetaan uusilla tukipaaluilla ja laajennetaan puretun laatan paikalle uuden istuskeluportaan laajuudessa.

Purettavan rakenteen laajuus on noin 12 jm, jonka matkalla nykyistä rantamuurilinjaa tuodaan enintään noin 1,5 m rantaan nähden sisään päin. Purettavaa betonia on arviolta noin 40 m³. Purkubetonista otetaan näytteet ja betoni toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn rakennus-, purku- ja teollisuusjätettä vastaanottavalle ja sitä kierrättävälle jäteasemalle. Betonijätteen haitta-aineet selvitetään, jotta sitä pystytään hyödyntämään esimerkiksi maarakentamisessa (MARA asetuksen mukaisesti).

Vanhan uoman alaosan täyttö ja uuden uoman rakentaminen

Uusi luonnonmukainen purouoma rakennetaan maaston alavimpaan kohtaan. Rakentamistyö tehdään kuivatyönä ja vesi ohjataan uuteen uomaan vasta uuden uoman valmistuttua. Uoma muotoillaan loivareunaiseksi rantaniittyalueeksi. Uomaan sijoitetaan luonnonkiviä ja mutkitteleva alive-siuoma. Alueen stabiliteetin parantamiseksi uuden suunnitellun sillan ympäristössä ja yläpuolella tehdään massanvaihtokaivut. Uoma luiskineen maisemoidaan koskiluontoon sopivin rantakivikoin ja rantaniityn kasvillisuudella. Uuden luonnonmukaisen uoman alaosa yhdistyy meritulva-alueeksi, jonka monilajinen kasvillisuus saa kehittyä luonnon ehdoilla.

Nykyinen uoma täytetään kaivumassoilla sen jälkeen, kun uusi uoma on otettu käyttöön, eikä vanhan uoman kautta enää ohjata veden virtausta. Ensin suljetaan nykyisen uoman ja uuden uoman liitoskohta pengertämällä ja vesi ohjataan uuteen uomaan.

Nykyisen patoaltaan sedimentistä on havaittu haitta-aineita. Padon ja uuden uoman erkanemiskohdan välille jäävät sedimentit jätetään täytön alle. Näin sedimentistä täytön yhteydessä pölyävä haitta-ainepitoinen hienoa-ine ei pääse leviämään ympäristöön tai vesistöön. Kaikki työt toteutetaan siten, että nykyisen uoman hirsiarina ei rikkoudu. Nykyisen paalulaatan ympärillä on kalkkipilaroitua aluetta.

Kaivettavalla uoma-alueella on esirakentamisen seurauksena kitkamaa-täyttökerroksia. Täyttöä on tehty luonnon savimaan päälle arviolta 1980-

luvulla puristinheijarikairausten ja maanäytteenoton perusteella noin 1,5...2,5 m paksu kerros. Täyttöä on mahdollisesti lisätty alueelle vuosien saatossa epätasaisien painumien tasaamiseksi. Täytön maalaji on silmämääräisen laboratoriomäärityksen perusteella sorainen hiekka.

Kevyenliikenteen sillan rakentaminen

Rantareitti siirretään pois tulvaherkältä alueelta ja uuden uoman yli rakennetaan teräsrakenteinen ristikkosilta. Siltakannen alapinnan ja meren keskiaveden välinen vapaa korkeus on 0,5 m.

Silta perustetaan lyötävien teräspalkkialueiden varaan. Silta-aukkoon on varattu vesipinnan yläpuolelle jäävät rantavyöhykkeet eläinten, kuten saukkojen, liikkumisen turvaamiseksi. Sillan kohdalla uoman luiskat suojataan eroosiolta kiviheitokkeella tai muulla vastaavalla tavalla.

Käytettävät työmenetelmät ja haittojen ennaltaehkäisy

Työ pystytään toteuttamaan vaiheittain vaikutusten lieventämiseksi. Työ toteutetaan pääosin kuivatyönä. Ensin rakennetaan uusi uoma. Vesi johdetaan tällöin nykyistä uoma myöten. Pikku Huopalahteen yhdistyvä uomaosuus rakennetaan meriveden ollessa matalimmillaan viimeisenä työvaiheena. Näin uuden uoman kaivun kiintoainepäästöt eivät pääse leviämään mereen.

Uusi silta uuden uomalinjauksen yli rakennetaan ennen kuin uomaan johdetaan vesiä. Uomaan rakennetaan kiveykset eroosiosuojaukseksi. Kun uusi linjaus rakenteineen on tehty ja pohjaan on aseteltu kivet, voidaan vesi päästää uomaan. Tämän jälkeen puro ohjataan uuteen uomaan. Nykyinen uoma täytetään.

Mikäli on tehtävä yhtä aikaa nykyisen padon purkutöitä ja uutta uomalinjaa, tarvitaan erillinen ohipumppaus purettavan/muokattavan patorakenteen, sillan ja rantarakenteen ohi. Rakentamisen aikaisen työn eri vaiheissa noudatetaan Helsingin kaupungin työmaavesiohjetta. Erityisesti kiinnitetään huomiota Pikku Huopalahteen purettavien vesien laatuun ja tarvittavaan käsittelyyn. Kiintoainepitoisia (>300 mg/l) työmaavesiä tai kaivantojen pumppausvesiä ei saa työmaavesiohjeen mukaan johtaa tai pumpata suoraan mereen, vaan ne tulee johtaa kiintoaineen erotuksen kautta.

Padon ja betonisen kaarisillan purkutyöt ja istuskeluportaiden rakentaminen tehdään kesäaikaan, jolloin merivesi on matalalla. Mahdollisesti veden samentumaa aiheuttavat vaiheet ajoitetaan kalan nousu- ja laskuajankohden ulkopuolelle. Vedenalaisena työnä tehtävät massanvaihdot tehdään lyhyissä pätkissä. Jos työ valmistuu alkukesästä, ehtii uusi uoma kasvittua jonkin verran ennen taimenen ensimmäistä kutunousua uutta uoma pitkin.

Jos työn vaiheistuksella ei pystytä ehkäisemään täysin Pikku Huopalahden samentumista, voidaan samentuman leviämistä seurata silmämääräisesti

tai päivittäin tehtävillä / jatkuvatoimisilla sameuden mittauksilla. Tarkkailusta sovitaan valvovan viranomaisen kanssa. Jos sameusmittaukset katsotaan tarpeelliseksi, asennetaan silttiverho, mikäli sameuden arvo ylittää Pikku Huopalahden normaalin sameuden taustapitoisuuden 25...30 FTU (nykyäänkin erittäin samea). Näytepisteessä L38 sameuden arvo on ollut suurimmillaan 66 FTU.

Vihdintien ja uuden uoman välisen uoman ylläpitotarpeet tarkistetaan veden laskettua. Tarvittaessa siivotaan rantoja ja niitetään uomaa. Liettyimiä voidaan puhdistaa pienimuotoisesti, mikäli havaitaan uoman tukkeutumista aiheuttavia kohtia. Haitta-ainepitoista sedimenttiä saattaisi kulkeutua alas päin ilman kunnossapitotoimenpiteitä. Näin uoman virtausolot saadaan kehittymään nopeammin luonnonmukaiseksi ja tulvia laskettua. Työn vaiheistus ja työnaikaiset järjestelyt täydentyvät rakennussuunnitteluvaiheessa ja urakoitsijan toimesta.

Massat ja niiden sijoittuminen

Kaivumassojen (kitkamaatäyttö ja savi) määrä on yhteensä noin 1 700 m³tr. Kaivumassoja käytetään nykyisen uoman täyttöön. Kun huomioidaan ranta-alueen muutosten vaatimat täytöt, hyödynnettävien massojen (kitkamaa) kokonaismäärä on noin 500...600 m³rtr.

Kaivetut täyttömaaksi kelpaavat maamassat välivarastoidaan kohteen ulkopuolella kohteen heikon kantavuuden ja huonon stabiiliteetin vuoksi. Kaivutyön turvallisuuden takaamiseksi kaivumassoja ei voida varastoida urakka-alueella lainkaan, vaan ne kuljetetaan kaupungin luvitetulle maamassojen välivarastoalueelle, kuten Hernesaaren välivarastokentälle. Erillisestä välivarastosta maamassat kuljetetaan takaisin kohteeseen hyötykäyttäväksi kohteen täytöissä. Hernesaaren välivarastokentän vesienhallinta on lupapäätöksen mukaista. Muutoin noudatetaan Helsingin kaupungin työmaavesiohjetta.

Hakija tulee edellyttämään urakoitsijalta massojen asianmukaisesta käsittelystä ja kaupungin kaivumaiden hallinnan ohjeiden noudattamista. Kaivumaiden hallinta toteutetaan siten, että aineksia hyödynnetään muussa maarakentamisessa mahdollisuuksien mukaan, ja osa massoista voidaan toimittaa maa-ainesta vastaanottavalle läjitysalueelle.

Ympäristön tila ja vaikutusarvio

Lähiympäristö, kaavoitus ja maankäyttö

Alueella on voimassa Uudenmaan maakuntakaava, jonka ympäristöministeriö vahvisti vuonna 2006 ja joka sai lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä vuonna 2007. Se on kokonaismaakuntakaava, jossa on käsitelty kaikkia maankäyttömuotoja. Lisäksi alueella on voimassa Uudenmaan vaihemaakuntakaavat 1.–4. Maakuntakaavoissa alue on merkitty pääasiassa taajamatoimintojen alueeksi. Alueen poikki kulkee

viherysteystarve sekä voimajohto (Z). Munkkiniemen alue on osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi.

Hankealueella on voimassa Helsingin uusi yleiskaava (2016), joka on tullut voimaan 5.12.2018. Hankealue on kaavassa merkitty virkistys- ja viheralueeksi. Aluetta kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena, joka kytkeytyy seudulliseen viherverkostoon ja merelliseen virkistysvyöhykkeeseen. Virkistys- ja viheralueiden kehittämisessä huomioidaan yleiskaavan teemakartalla esitetty metsäverkosto. Lähtökohdana on säilyttää verkoston metsäinen luonne. Suunnittelussa tulee turvata kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen sekä ottaa huomioon ja turvata luonnon monimuotoisuuden, ekosysteemipalvelujen kehittämisen, luonnonsuojelun ja ekologisen verkoston sekä metsäverkoston kannalta tärkeät alueet.

Hankealueella on voimassa asemakaava Kytösuontien alue 9090, joka on vahvistettu 16.2.1987 ja tullut voimaan 26.6.1987. Kaavassa on merkitty vesialueeksi (W) nykyinen uomalinja ja puistoksi (P) alue, jolle toimenpiteitä suunnitellaan. Hankealueen edustalle on osoitettu venepaikoille varattu vesialueen osa (lv).

Hankealueella ei ole valmisteilla uutta asemakaavaa. Nykyinen uomalinja on merkitty vesialueeksi ja uusi tilanne ei ole näin ollen lainvoimaisen asemakaavan mukainen. Poikkeamispäätös uoman siirrosta haetaan Kaupunkiympäristölautakunnalta ennen töiden toteuttamista.

Luonnonarvot, luonnonsuojelu ja maisema

Hankealueen vaikutusalueella ei ole suojelualueita. Lähin Natura 2000 -alue, Laajalahden lintuvesi, sijaitsee lähes 3 km:n etäisyydellä hankealueesta länteen.

Hankealueen läheisyydessä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita, joihin hanke vaikuttaisi. Hankkeen vaikutusalueella ei ole myöskään valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Puron luontoarvot ovat merkittävät. Hankealueella, puron alaosalla, luontoarvot ovat kuitenkin muuta puroa vähäisemmät, sillä vedenlaatu on huonoa ja rakennettu uoma on jyrkkäreunainen ja allasmainen. Hankealueelle sijoittuu linnustollisesti arvokas kohde, Niemenmäen lammikot, jossa esiintyy säännöllisesti liejukanoja. Hankealueella on havaittu myös muun muassa vesisiippa ja pohjanlepakko.

Haaganpuron valuma-alueella on arvokkaita luonto- ja lintukohteita kuten Pakilanpuiston korpi, Kivihaan metsä, Suursuon linnoituskalliot sekä Maunulan pähkinäpensaslehto.

Hankealueen läheisyydessä ei ole varsinaisia suojelualueita, joihin hanke vaikuttaisi. Alueen maisema ja luonnonolot muuttuvat hankkeen seurauksena myönteisesti. Kaupunkikuvallista ilmettä kehitetään ja hanke

mahdollistaa pääsyn puron äärelle. Alueen vesiala pienenee, mutta seisovan allasmaisen, kasvittuneen alueen korvautuminen virtavesiympäristöllä parantaa alueen ekologiaa. Lajien elinympäristöä ei menetetä, vaan avouomahabitaatti monimuotoistuu. Virtavesiympäristö parantaa myös alueen viihtyisyyttä.

Liejukana viihtyy rehevöityneissä matalissa vesissä ja jätevedenpuhdistamoilla. Liejukan elinympäristö heikentyy. Liejuka on kuitenkin elinvoimainen laji ja sille jää sopivaa ympäristöä lähiseudulle. Vesisiippa ja pohjanlepakko ovat elinvoimaisia lajeja, joille mieluisaa ympäristöä ovat muun muassa metsät ja puistot, joissa on jokia ja järviä. Vaikutukset lepakkolajeihin katsotaan neutraaliksi.

Purolta on tavattu myös saukkoa, joka on silmälläpidettävä laji. Hankkeen vaikutukset saukkoon ovat neutraalit.

Mikäli rakennustyöt toteutetaan lintujen pesimisaikana, voi rakentamisesta olla meluhaittaa pesiville linnuille. Meluvaikutus on kuitenkin väliaikainen, eikä rakentamisella ole vaikutusta lintujen esiintymiseen alueella pitkällä aikavälillä.

Muinaismuistot ja kulttuuriperintö

Hankkeen vaikutusalueella ei ole arvokkaita kulttuuriympäristöjä tai maailmanperintökohteita. Lähin rakennettu kulttuuriympäristö on valtakunnallisesti merkittävä Meilahden huvila-alue, joka sijoittuu hankealueesta lähimmillään noin 800 m:n etäisyydelle. Lähimmät muinaisjäännökset sijoittuvat hankealueesta noin 300 m:n etäisyydelle luoteeseen. Lihopplaxby (Vähä-Huopalahti) Korpas on historiallinen asuinpaikka/kyläpaikka.

Vesistö

Valuma-alue

Haaganpuron valuma-alue on osa Suomenlahden rannikon välialueita (81V050) ja rajautuu Etelä-Haagassa Mätäojan valuma-alueeseen (81.051). Haaganpuron valuma-alue on kooltaan noin 10,8 km². Puron pituus sivuhaaroineen on noin 11,9 km. Puron pituus kasvaa noin 20 m:llä uuden uomalinjauksen myötä. Puro saa alkunsa Länsi-Pakilan ja Maununnevan väliseltä alueelta. Haaganpurosta on putkitettu alle 25 %, mutta uomasta ei löydy juuri lainkaan luonnontilaisia osuuksia, vaan uomaprofiilia on muutettu paikoin voimakkaasti. Uomaan on tehty tulokseksaasti kalastollisia kunnostuksia.

Haaganpuron valuma-alue on suurelta osin rakennettua ja muun muassa hulevedet kuormittavat vesistöä. Puroa kuormittavat muun muassa ajoittaiset jätevesiviemärien ylivuodot ja rakennustyömaiden valumavedet. Valuma-alueella ei kuitenkaan ole merkittäviä pistekuormittajia, joskin valuma-alueella sijaitsevilta pienteollisuusalueilta on ajoittain luvatta päästetty jäteöljyä sadevesiviemäriin, josta öljy on kulkeutunut Haaganpuroon.

Vedenkorkeudet

Merivesi on hankealueen alapuolella keskimäärin korkeudessa N2000 +0,2 m. Meriveden keskiylivesi MHW on N2000 +1,1 m ja keskialivesi MLW -0,43 m. Kalaportaan ylin porras on suunniteltu korkeuteen N43 +1,0 m (N2000 +1,31 m) ja sitä on muokattu hieman rakentamisen jälkeen. Nykyisin ylimmän portaan harja on noin korkeudella N2000 +1,2 m. Merivesi ei näin ollen nouse uoman alaosalle nykyisessä keskiylivesitilanteessa. Sillasta ylävirtaan sijoittuva pohjapato on korkeamassa tasossa.

Myös merivesitulvat nousevat uoman alaosalle jatkossa. Tulvavedenkorkeudet kuitenkin laskevat hieman nykyisestä.

Alivesi ja keskivesi laskevat Kauppalanpuiston vanhan matalan kivisillan pohjoispuolelle ulottuvalla alueella eli lähes kilometrin matkalla. Esimerkiksi Korppaanmäentien ja Vihdintien välisellä alueella keskivesi laskee 0,5...0,6 m. Alueen vesisyvytykset ja virtausnopeudet tulevat vastaamaan paremmin Kauppalanpuiston olosuhteita myös Vihdintien eteläpuolella.

Melko harvinaiset tulvat on tarkasteltu kahdella eri skenaariolla, meriveden ollessa keskivedessä ja keskiylivedessä. Sekä keskiylivesi että tulvavedet laskevat Haaganpuron alaosalle. Vaikka merivesi nousee jatkossa uoman alaosalle, ei merivesi padota yhtä paljon kuin nykyinen patorakenne. Hulevesitulvat eivät myöskään ajoitu välttämättä samanaikaisesti merivesitulvien kanssa, joten uoman vetokyky voi tulvatilanteessa olla nykyistä huomattavasti parempi. Meriveden korkeus vaikuttaa tulvakorkeuksiin noin 100 m:n matkalta, sen jälkeen itse uoman vetokyvyllä ja rakenteilla on suurempi merkitys. Hämeenlinnanväylän putkituksen yläpuolisella alueella hanke ei vaikuta tulvakorkeuksiin lainkaan. Veden vaihtuvuus paranee hankkeen ansiosta ja alaosan tukkoisuus vähenee. Lisäksi rakenteiden tulvakapasiteetti paranee, kun alapuolinen padotus on vähäisempää. Näin ollen hanke auttaa tulvien hallinnassa. Esimerkiksi Vihdintien eteläpuolella sijaitseva kevyenliikenteen silta ei jää enää niin herkästi tulvan alle.

Vihdintien pohjoispuolella Kauppalanpuistossa vesi tulvii helposti puisto-alueelle. Vihdintien alittavista rummuista varsinkin eteläinen putkitus padottaa. Näin ollen hankkeen vaikutus tulviin Vihdintien pohjoispuolella ei ole niin merkittävä ja tulvan lasku riippuu pitkälle myös siitä, miten uoman kasvillisuus kehittyy ja muodostuu alueelle suuren virtausvastuksen osuuksia. Mikäli Vihdintien eteläisimmän rumpuosuuden kapasiteettia myöhemmin parannetaan, poistuu Kauppalanpuiston tulvaongelmat suurelta osin.

Uusi uoma lisää tulvakapasiteettia ja helpottaa tulvien hallintaa, vaikka rumpua ei uusitakaan, sillä alivesi ja keskivesi laskevat putkituksen kohdalla, jolloin rummun liettyminen arvioidaan vähentyvän nykyisestä ja esimerkiksi rankkasadetilanteen alkuvaiheessa rummun vetokyky on nykyistä parempi. Vihdintien alueen suunnittelu on kesken ja mahdolliset Vihdintien toimenpiteet eivät ajoitu samaan aikaan Haaganpuron alaosan toimenpiteiden kanssa.

Syvyyydet

Uuden uoman keskimääräinen vesisyvyys tulee olemaan noin 0,2...0,3 m. Nykyisin alaosan vesisyvyys on keskimäärin noin 0,9...1,2 m. Uomaan muotoillaan muutamia syvänteitä ja kynnyksiä. Uomaan voi tarvittaessa toteuttaa myös kalataloudellisia kunnostuksia poikastuotantopotentiaalin lisäämiseksi. Uoma muotoutuu luonnonmukaiseksi myös kasvillisuuden kehittymisen ja virtauksen ansiosta.

Virtausolosuhteet

Uoman virtaamaa on arvioitu valuma-alueen hulevesiselvityksessä (Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2016:10). Virtaaman arvioidut tunnusluvut ovat seuraavat:

HQ _{1/50}	6,0 m ³ /s (tarkasteltu tulvat, kun merivesi MW ja MHW)
MHQ	4,0 m ³ /s
MQ	0,08 m ³ /s
MNQ	0,02 m ³ /s

Maunulanpuron alueella on runsaasti lähteitä, joten valuma-alueella on pohjavesivaikutteisuutta ja uomassa on virtavesijatkumo myös alivesitilanteessa. Luonnontilaiseen verrattuna uoman virtaamat ovat kuitenkin äärevöityneet. Ylivalumat ovat kasvaneet ja alivalunta pienentynyt.

Nykyisen uoman vesipeilin leveys on puron alaosalla noin 7...10 m ja syvyys 1,5 m. Uoman pohja on rakennettu 4 m:n levyiseksi ja luiskat ovat suhteellisen jyrkät. Uoma on allasmainen ja liettynyt. Pato, uoman kasvittuneisuus ja hyvin pieni pituuskaltevuus rajoittavat uoman virtauskapasiteettia ja aiheuttavat tulvaongelmia Vihdintien molemmiin puolin.

Hankkeen myötä uoman sijainti alueella muuttuu ja avovesialue pienenee hieman pinta-alaltaan. Puron pituus kuitenkin kasvaa noin 20 m:llä. Virtaama ei muutu merkittävästi, ja vedenvaihtuvuus uoman alaosalla parane.

Vesistön tila

Ympäristöhallinto ei ole seurannut Haaganpuron vedenlaatua 2000-luvulla. Helsingin pienvesiohjelman mukaan hankealueen vedenlaatu on huonoa. Luokitus perustuu vuosien 2004–2005 vesinäytetuloksiin. Alajuoksulla vedenlaatu on ravinnepitoisuuksien perusteella tyydyttävää, mutta vedessä on ilmennyt korkeita enterokokkipitoisuuksia. Happitilanne on ajoittain tyydyttävä.

Helsingin kaupunki tarkkailee purojen ja lahtialueiden veden laatua kaksi kertaa vuodessa. Vuosien 2000–2010 mittausten mediaanin perusteella Haaganpuron vedenlaatu on kokonaisfosforin perusteella luokiteltuna tyydyttävässä tilassa. Puron hygieeninen laatu on heikko.

Vuoden 2011–2018 vesinäytteiden perusteella Haaganpuron vesi on ravinteiden osalta rehevää tai erittäin rehevää ja kiintoainepitoisuudet ovat korkeita. Lisäksi puroveden hygieeninen laatu on ajoittain heikkoa.

Pikku Huopalahdesta on Haaganpuron edustalta ympäristöhallinnon yksittäinen näyte vuodelta 2016. 19.9.2016 otetun näytteen sameus oli korkea ja ravinnepitoisuudet reheviä. Klorofylli-a indikoi erittäin rehevää vedenlaatua. Hygieeninen laatu (*Escheria coli*) täytti uimaveden laatuvaatimukset.

Meilahdentien eteläpuolelta on tarkkailuaineistoa vuosilta 1977–2001. Meilahden edustan analyysien perusteella vedenlaadun tila on välttävä. Ravinnepitoisuudet ovat kuitenkin laskeneet tasaisesti 1970-luvulta 2000-luvulle.

Kaupungin oman vesistöseurannan perusteella Pikku Huopalahden vedenlaatu on vuosina 2010–2018 ollut klorofyllin ja ravinteiden osalta erittäin rehevää. Vesi on näkyvästi sameaa ja hygieeninen laatu on ajoittain heikkoa.

Pikku Huopalahti on luokiteltu Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2016–2021 Seurasaaren rannikkovedet -vesimuodostumaksi. Vesimuodostuman ekologinen tila on välttävä ja kemiallinen tila hyvää huonompi. Vesimuodostuma on luokiteltu Laajalahdessa sijaitsevan vedenlaadun seurantapaikan havaintojen perusteella. Vesimuodostuman hyvä tavoitetilä tulisi saavuttaa vuoteen 2027 mennessä. Esimerkiksi klorofylli-a:n vähennystarve on yli 50 %.

Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2016–2021 on kiinnitetty huomioita virtavesien rakentamiseen. Luonnontilaisia purouomia ei ole enää jäljellä ja nousuesteet ovat pirstoneet taimenkannat toisistaan. Taimenkannat ovat herkkiä häviämään tilapäisen kuormituksen tai poikkeuksellisten hydrologisten tilanteiden vuoksi. Virtavesien hyvä ekologinen tila tulisi turvata ja kalojen vaellusmahdollisuuksia parantaa.

Veden vaihtuvuus paranee hankealueella ja vedenlaatu voi parantua esimerkiksi happipitoisuuden osalta. Toisaalta nykyinen tukkoinen allasosuus poistaa kiintoainetta laskeutumisen ja mekaanisesti kasvillisuuden avulla. Nykyisten suositusten mukaan hulevesien hallinta ja vesiensuojelu tulisi toteuttaa hajautetusti valuma-alueella. Puron alaosalla vesimäärät ovat liian suuret hyvän puhdistustehon saavuttamiseksi. Näin ollen kasvittuneen allasalueen muuttuminen virtavesiympäristöksi ei muuta merkittävästi vedenlaatua pitkällä tähtäimellä.

Työn aikana on vaiheita, kuten nykyisten patorakenteiden purkaminen ja rantamuurin rakentaminen, jotka voivat aiheuttaa kiintoainekuormitusta Pikku Huopalahteen. Tähän varaudutaan muun muassa vaiheistamalla rakentaminen ja ajoittamalla mahdollisesti samentumaa aiheuttavat työt mahdollisimman vähävetiseen aikaan. Tarvittaessa työalue eristetään merenlahdesta silttiverholla. Täytettävän uoman sedimentistä on löytynyt haitta-aineita. Vesi ohjataan uuteen uomaan ennen kuin täyttötöyt aloitetaan. Näin ollen haitta-ainepitoinen sedimentti ei lähde liikkeelle.

täytettävältä osuudelta. Padon edustalle on laskeutunut suurin määrä sedimentistä. Täytön valmistuttua haitta-ainepitoinen sedimentti jää hapettomiin olosuhteisiin. Täytön ympärillä on heikosti vettä läpäiseviä maamasoja, joten haitta-aineet eivät pääse kulkeutumaan täytöstä.

Myös kauempana hankealueen ja Vihdintien välisellä alueella virtausolosuhteet muuttuvat, jolloin työn toteutuksen jälkeen seuraavina ylivirtaamakausina voi kulkeutua sedimenttiä kohti Pikku Huopalahtea. Alueen sedimentin haitta-ainepitoisuuksia ei ole tutkittu. Mikäli sedimentissä on haitta-aineita, eivät ne välttämättä lähde liikkeelle. Kasvillisuus sitoo jonkin verran sedimenttiä luiskiin. Vesipintojen laskeuduttua sedimenttiä ja kasvillisuutta on helpompi poistaa kuivatyönä, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi ylläpitoimenpiteeksi. Tämä vähentää kulkeutuvan sedimentin määrää.

Uuden uoman edustalla Pikku Huopalahdessa haitta-ainepitoinen liejuinen sedimentti voi liikkua vähäisessä määrin. Nykyisin hapettomissa oloissa ollut sedimentti joutuu hapen kanssa kosketuksiin, mikä voi muuttaa haitta-aineiden vesiliukoisuutta. Haitta-ainepitoisuudet ovat kuitenkin suhteellisen alhaisia, eikä niistä arvioida aiheutuvan eliöstölle vaaraa. Kulkeutuva sedimentti on suurelta osin hiekkaista, joten sen ei arvioida kulkeutuvan etäälle eikä aiheuttavan merkittäviä muutoksia vedenlaatuun. Vesistötarkkailun avulla varmistetaan, että sedimentistä ei vapaudu haitallisia määriä haitta-aineita.

Hanke heikentää Pikku Huopalahden vedenlaatua väliaikaisesti työn aikana ja seuraavina ylivirtaamakausina töiden toteuttamisen jälkeen. Pikku Huopalahden ruoppaustarve voi tihentyä lähivuosina, mutta pitkällä aikavälillä muutos on vähäistä. Vaikka vedenlaatu voi heikentyä vähäisessä määrin työn aikana ja töiden toteuttamisen jälkeen, ei vedenlaadun heikentymisen arvioida estävän vesienhoitosuunnitelmassa asetettujen tilatavoitteiden toteutumista. Hankkeen seurauksena alueen ekologia paranee huomattavasti, mikä tukee hyvän ekologisen tilan saavuttamista.

Kalasto ja pohjaeläimet

Haaganpurossa on elänyt aikoinaan mahdollisesti luontainen taimenkanta. Kaupungistumisen ja veden laadun heikentymisen seurauksena alkuperäinen taimenkanta on hävinnyt. 2000-luvun alussa puroon istutettiin taimenen poikasia ja nykyisin purossa elää paikallinen taimenkanta, joka myös osittain vaeltaa mereen. Taimenen menestyminen on seurausta taimenen elinalueiden kunnostuksista. Suoraan mereen laskevan puron ekosysteemiin kuuluisi kuitenkin eliöstön vapaa liikkumismahdollisuus, jolloin useimmat kalalajit pääsisivät nousemaan ja kutemaan puroon. Nykyisen kalaportaan mitoitus ei ole toimiva, ja etenkin meriveden ollessa matalalla, se toimii nousuesteenä.

Vihdintien pohjoispuolella, Kauppalanpuiston alueella, on tällä hetkellä katusoraikkoa ja puron merkittävin poikastuotantoalue. Suunnittelualueella ei nykytilanteessa ole poikastuotantoalueita. Mereen vaeltavat taimenkannat

ovat vuoden 2019 uhanalaisuusluokituksen mukaan erittäin uhanalaisia, joten hankkeella parannetaan huomattavasti taimenen elinoloja.

Haaganpurosta ei löydy tutkittua pohjaeläintietoa, mutta todennäköisesti ainakin kunnostetuilla koskipaikoilla pohjaeläinlajisto on monipuolistunut kunnostuksia edeltäneeseen aikaan verrattuna ja tarjoaa nykyään ravintoa purossa elävälle ja lisääntyvälle taimenkannalle. Vihdintien alapuolisella seisovan veden osuudella pohjaeläimistö painottunee pehmeiden pohjien lajistoon.

Hanke mahdollistaa erittäin uhanalaisen meritaimenen esteettömän kutuvaelluksen Haaganpuron ylemmillä alueilla sijaitseville kutu- ja poikastuotantoalueille. Meriveden korkeus ei enää määritä kalaston liikkumismahdollisuuksia meren ja puron välillä. Meritaimenen viihtymismahdollisuudet purossa paranevat myös saalislajiston vaellusmahdollisuuksien parantuessa puron ja meren välillä.

Vaellusmahdollisuuksien paranemisen ohella myös Vihdintien eteläpuolelle muodostuu paremmin Kauppalanpuistoa vastaavat virtausolosuhteet ja keski- ja alivedenkorkeudet, joten alueella on runsaasti potentiaalia poikastuotantoalueeksi. Alueella on keskimäärin vettä noin 0,2...0,3 m ja virtausnopeus on 0,2 m/s. Tulvavesipintojen laskiessa ja veden vaihtuvuuden parantuessa tulvien kuljettama kiintoaines ei todennäköisesti enää tuki yhtä herkästi alueelle mahdollisesti rakennettavia kutusoraikkoja.

Työnaikaiset vaikutukset meritaimeneen pystytään ehkäisemään suurelta osin ajoittamalla mahdollisesti samentumaa aiheuttavat rakennustyöt emokalojen vaellusajan ulkopuolelle.

Haaganpurossa on koski- ja virtapaikoissa vaelluskalaston kutualueita ja puro on määritetty vaelluskalavesistöksi lähes koko linjaukseltaan. Näin ollen koski- ja virtapaikoissa ei saa kalastaa eikä jokisuun verkkokalastus ole laillista emokalojen syysnousun aikaan. Lisäksi kalaportaan ylä- ja alapuolella kaikenlainen kalastus on kiellettyä 200 m:n matkalla. Vaelluskalavesistön koski- ja virta-alueella onkiminen ja pilkkiminen on kielletty. Lisäksi viehekalastus on kielletty koski- ja virta-alueella ilman vesialueen omistajan tai kalastusoikeuden haltijan lupaa (kalastuslain 7 §). Meressä kilometriä lähempänä vaelluskalajoen suuta on kalastaminen verkolla kielletty 15 päivästä elokuuta 31 päivään lokakuuta (kalastuslain 66 §).

Pikku Huopalahti on kapea, minkä vuoksi Pukkisaarten edustan verkkokalastus voi vähentää emokalojen määrää. Rasvaevälliset meritaimenet ovat täysrauhoitettuja. Hankealueella ei saa kalastaa myöskään hankkeen toteutuksen jälkeen. Kalastuksen rajoitukset ja alueelliset kiellot eivät muutu nykyisestä.

Vesistön käyttö

Virkistyskäyttö ja rantakiinteistöt

Hankealueen läheisyydessä ei ole virallisia uimarantoja. Hankealue on kaavoitettu puistoksi. Pikku Huopalahden venesatama sijoittuu hankealueen vastarannalle ja myös hankealueen edustalla on venepaikkoja. Tämä huomioidaan suunnittelussa.

Alueen asukkaat käyttävät puistoaluetta ja alueella liikkuu runsaasti pyöräilijöitä ja jalankulkijoita. Tilkanniityn puisto on laaja ja monipuolinen kaupunginosapuisto, jossa on toiminnallisia osa-alueita sekä kattava puistokäytäväverkosto.

Haaganpuro ei ole kiinteistöjaottelussa vesialuetta. Uuden uoman alaosa sijoittuu Pikku Huopalahdella sijaitsevalle yhteiselle vesialueelle 91-403-876-1.

Hankealueella ei ole sellaista virkistyskäyttöä, joka estyisi alueella hankkeen seurauksena. Hanke parantaa alueen maisemaa ja rakennustöiden osana alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia parannetaan. Lisäksi kevyenliikenteen väylät siirtyvät pois tulva-alueelta, jolloin niiden turvallisuus ja käyttö parantuu.

Hulevesien hallinta

Kaupunkipuroon johdetaan kaikki ympäröivän asutuksen hulevedet. Sadevesiviemärit on johdettu suoraan puroon ja niiden kautta uomaan päätyy hulevesikuormitusta (hygieeninen haitta, öljyt, hiekoitushiekka).

Hulevesien virtausreitit eivät muutu merkittävästi nykyisestä. Alaosan varastokapasiteetin menetys ja pienentyvä vesiala vaikuttaa hulevesien laatuun ja määrään vähäisesti. Veden kierron säätely ja hulevesitulvien hallinta eivät kuitenkaan heikkene merkittävästi nykyisestä.

Vesiliikenne

Hanke ei vaikuta Pikku Huopalahden vesiliikenteeseen. Padon edustalla sijaitsevat venepaikat on huomioitu suunnittelussa.

Maaperä

Valuma-alueen maaperä on osittain eroosioherkkää. Hankealueen maaperä on suurelta osin pehmeän savikon päälle tehtyä täyttömaata. Täyttömaakerros koostuu hiekasta, sorasta, savesta, kivistä ja louheesta. Uusi uomalinjaus sijaitsee savialueella, jonka päällä olevan täytekerroksen paksuus on 1...3 m. Täytekerroksen alapuolisen savikerroksen paksuus on noin 10...15 m. Saven alapuolella on ohut kitkamaakerros ja kallio.

GTK:n ennakkotulkinnan perusteella hankealueella on vähäinen todennäköisyys sulfidisavien esiintymiselle, ja hankealueen maat ovat hapettunutta täyttömaata. Haaganpuron valuma-alueella on tutkittu tarkemmin happamien sulfidisavien esiintymistä muun muassa Maunulan ja Pirkkolan välisellä alueella ja puron keskivaiheilla on suurella todennäköisyydellä potentiaalisesti happamia maita. Hankealueen maat ovat kuitenkin täyttömaata, joten hankealueen savikerrostumat ovat päässeet hapettumaan, vaikka olisivat aiemmin happamia olleetkin. Meriveden alkaliniteetti on erinomainen eikä hanke aiheuta happaman valuman riskiä.

Hankealueelta tutkittiin 2017 maaperä- ja sedimenttinäytteitä. Maaperänäytteissä ei todettu kynnysarvon (Valtioneuvoston asetus 214/2007) ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia, eikä uuden luonnonmukaisen uoman rakentaminen vaadi toimenpiteitä maaperän pilaantuneisuuden vuoksi.

Pikku Huopalahden sedimentti on hiekkaa ja uuden uoman edustalla myös osittain liejua. Pikku Huopalahdesta uuden uoman edustalta ja Haaganpurosta hankealueen uoman sedimentistä löytyi muun muassa öljyhiilivetyjä kynnysarvon ylittäviä pitoisuuksia (Pikku Huopalahdessa 350 mg/kg öljyhiilivetytypitoisuus, Haaganpurossa öljyhiilivetyjä C₂₁-C₄₀ 2 600...3 200 mg/kg). Haaganpurosta löytyi lisäksi muun muassa sinkkiä, kuparia ja arseenia (sinkkiä 360 mg/kg, kuparia 160 mg/kg ja arseenia 5,4...6,2 mg/kg, mikä alittaa alueellisen taustapitoisuuden). Sedimenttiä ei kaiveta täyttöjen alta tai Pikku Huopalahdesta. Sedimenttitutkimukset eivät ulottuneet Vihdintien alueelle.

Potentiaalisesti happamia maita esiintyy syvissä pohjavesipinnan alapuolella olevissa kerroksissa. Kaivut eivät ulotu näille syvyyksille eikä kerroksia kuivateta. Urakoitsijalta edellytetään kuitenkin kokemusta sulfaattimaiden tunnistamisesta ja asianmukaisesta käsittelystä. Happamat sulfaattimaat sijaitsevat vedenpinnan alapuolella hapettomissa olosuhteissa. Mikäli aistinvaraisissa tarkasteluissa herää epäilyksiä sulfidisaven esiintymisestä kaivumassoissa, massoista otetaan tarkemmat näytteet. Tällaiset massat kuljetetaan välittömästi sulfaattimaita vastaanottavalle läjitysalueelle. Urakoitsija vastaa kaivumaiden asianmukaisesta käsittelystä.

Tulvariskien hallintasuunnitelma

Helsingin ja Espoon rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelmassa vuosille 2016–2021 tarkastellaan merivesitulvan vaikutuksia. Hankealueen harvinainen merivesitulva (1/100a) nousee arviolta korkeuteen N2000 +1,92 m. Suurin havaittu meriveden tulvakorkeus on ollut N2000 +1,7 m (7.1.2005). Hankealue ei ole rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelmassa tunnistettu tulvariskikohde. Nykyinen padon harja on noin tasossa N2000 +1,2. Huopalahden pato ei estä enää jatkossa meriveden nousua uoman alaosalle. Meriveden aiheuttamiin tulviin hankkeella ei ole vaikutusta. Padon poisto vaikuttaa sen sijaan hulevesitulviin, kun virtauseste poistetaan. Hankealueella merkittävämät tulvat ovat hulevesitulvia.

Tulvariskien hallinnan tavoitteena on muun muassa harvinaisen tulvan peittämällä alueella sijaitsevan vakituksen asutuksen suojaaminen, rakentamiskorkeussuositusten huomiointi toimintojen sijoittamisessa sekä välttämättömyyspalveluiden turvaaminen erittäin harvinaisella tulvalla (1/250a).

Haaganpuron alaosan kunnostaminen ei ole ristiriidassa minkään rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelman tavoitteen tai toimenpiteen kanssa, eikä estä niiden toteuttamista.

Hyödyt ja menetykset

Haaganpuro on uhanalaisen meritaimenen kannalta erittäin tärkeä kaupunkipuro. Taimenen elinympäristöjen turvaaminen ja luontaisen lisääntymisen vahvistaminen eivät onnistu ilman osittaisen nousuesteen purkamista. Hanke parantaa luonnonoloja huomattavasti, minkä lisäksi alueen viihtyisyys ja vesimaisema parantuvat. Hankkeen seurauksena myös Vihdintien eteläpuoliselle alueelle on mahdollista rakentaa kalaston poikastuotantoalueita. Puron merkittävin poikastuotantoalue Kauppalanpuistossa pysyy mahdollisesti puhtaampana, kun tulvat eivät huuhto kutusoraikkoon kiintoainetta puistoalueelta niin usein.

Hankkeen toteutus on tärkeää tulvariskien hallinnan vuoksi. Hanke laskee tulvia Vihdintien eteläpuolella ja jossain määrin myös pohjoispuolella. Muun muassa tulva-alueella sijaitsevan kevyenliikenteen sillan tulvariski pienenee huomattavasti.

Hankkeen rakentamisaikaisia, lyhytkestoisia ja väliaikaisia haittoja ehkäistään työnaikaisilla järjestelyillä, ja vaikutuksia Pikku Huopalahden tarkkailaan. Veden laatu Pikku Huopalahdessa voi heikentyä hankealueen ja Vihdintien välisen sedimenttikertymän kulkeutuessa alaspäin. Vesistötarkkailun avulla varmistetaan, että sedimentistä ei vapaudu haitallisia määriä haitta-aineita.

Tarkkailu

Työvaiheiden aikaisia vesistövaikutuksia tarkkaillaan, koska rakentaminen saattaa aiheuttaa veden samentumista hankealueen alapuolella. Tarkkailun tavoitteena on seurata vaikutuksia Pikku Huopalahden veden laatuun.

Vedenlaadun tarkkailua esitetään tehtäväksi kolmesta pisteestä.

- Ensimmäinen näytepiste sijaitsee noin 300 m hankealueesta Korppaanmäentien pohjoispuolella (kaupungin Vihdintien pohjoispuolisen näytteenottopisteen P30 ja hankealueen välissä). Näytepiste edustaa veden tilaa ennen työmaata.
- Toinen näytepiste sijaitsee Tilkantorin edustalla Pikku Huopalahdessa ja edustaa veden tilaa heti työmaa-alueen jälkeen (vastaa kaupungin tarkkailupistettä L38).
- Kolmas näytepiste sijaitsee noin 700 m:n etäisyydellä työmaasta Paciuksenkadun pohjoispuolella edustaen Pikku Huopalahdesta lähtevän veden tilaa työmaa-alueen jälkeen.

Vesinäytteet otetaan ennen rakentamista, rakentamisen aikana tarvittavien työvaiheiden aikaan (tarvittaessa viikoittain) sekä rakentamisen päätyttyä. Ensimmäiset vesinäytteet otetaan noin kaksi viikkoa ennen töiden aloittamista ja viimeiset noin kaksi viikkoa rakentamisen päätyttyä. Lisäksi seuraavina ylivirtaamakausina esitetään otettavaksi näytteitä, jos purosta kulkeutuvaa sedimenttiä havaitaan näytteiden perusteella.

Näytteenottokertojen vähimmäismäärä on esitetty seuraavassa taulukossa.

Näytteenottokerta	Näytteenottoajankohta
1	noin 2 viikkoa ennen töiden aloittamista
2, tai viikoittain	uuden uoman alaosan kaivun aikaan
3, tai viikoittain	padon purkutöiden/rantamuurin rakentamisen aikaan
4	noin 2 viikkoa töiden päätyttyä
5...6	syksyn ja kevään ylivirtaamakaudet rakentamisen jälkeisenä vuonna

Näytteenottopisteiden ottosyvyydet määräytyvät kokonaissyvyyden mukaan. Alin näyte otetaan 1,0 m pohjan yläpuolelta. Pohjasta irtoava kiintoaines kulkeutuu yleensä pohjan läheisessä vesikerroksessa. Rakentamistoimenpiteiden aikana mahdollisia vaikutuksia (esimerkiksi samentuminen) tarkkaillaan silmämääräisesti ja tarvittaessa näytteitä otetaan esitettyä tiheämmin. Näytteitä voidaan ottaa myös viikoittain.

Näytteistä analysoidaan:

- sameus
- väriluku
- kiintoainepitoisuus
- kokonaisfosforipitoisuus
- kokonaistyyppipitoisuus
- kloridipitoisuus
- pH
- sähkönjohtavuus

Lisäksi näytteenoton yhteydessä mitataan

- veden lämpötila
- näkösyvyys
- näytteenottosyvyys
- näytteenottopisteen kokonaissyvyys

Ennen töiden aloittamista, kerran padon purkutöiden aikaan sekä töiden päätyttyä vesinäytteistä analysoidaan lisäksi:

- metallit ja puolimetallit, suppea analyysipaketti (Sb, As, Cd, Cr, Cu, Pb, Ni, Zn ja V)
- öljyhiilivedyt
- polyaromaattiset hiilivedyt (PAH-yhdisteet)

Tarkkailun tulokset toimitetaan rakennustöiden päätyttyä tai pyydettyäessä Uudenmaan ELY-keskukselle sekä Helsingin kaupungin ympäristöviranomaiselle. Tuloksista laaditaan yhteenvetoraportti, jossa kuvataan lyhyesti rakentamisen vesistövaikutukset.

Muut tiedot

Haaganpuro on vesilain 1 luvun 3 §:n mukainen puro. Hankkeelle haetaan lupaviranomaisen lupaa 3 luvun 2 §:n perusteella, sillä hanke muuttaa vesistön syvyyttä, asemaa ja vedenkorkeutta. Lupahakemuksessa osoitetaan, että vesistöä muuttavat toimenpiteet eivät aiheuta pysyviä vahingollisia seurauksia. Vesilain 2 luvun 9 §:n mukaan vedenkorkeuteen vaikuttavan rakennelman poistaminen edellyttää myös lupaa.

Vesilain 2 luku 9 §:n mukaan vedenkorkeuteen vaikuttavan rakennelman omistajan on pidettävä rakennelma sellaisessa kunnossa, ettei siitä aiheudu vaaraa taikka haitallisia seurauksia. Nykyinen patorakenne voi aiheuttaa tulvavaaraa, joten yleinen tarve edellyttää Haaganpuron alaosan tulvakapasiteetin lisäämistä (2 luku 13 a § 3).

Hankkeen yhteydessä ei tehdä 6 luvun 2–4, 7, 10 ja 11 §:n tarkoittamia rantojen pengerryksiä ja joen perkauksia. Haaganpuron keskivedenkorkeus laskee noin kilometrin matkalla, mutta kyseessä on purouoman ennallistaminen eikä 6 luvussa käsitelty keskivedenkorkeuden muutos.

Hanke ei ole alueella voimassa olevan yleiskaavan ja asemakaavan mukainen. Poikkeamista asemakaavasta haetaan Kaupunkiympäristölautakunnalta ennen rakentamista.

Hakija omistaa osan hankealueesta. Hanke ei loukkaa yleistä tai yksityistä etua. Uoman käyttötarkoitus (hulevesien hallinta, kalaston poikastuotanto-alue) ei muutu. Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta. Hakijan arvion mukaan hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaista korvattavaa edunmenetystä.

Haaganpuron kunnostamisella saavutettavat hyödyt ovat huomattavat verrattuna hankkeen aiheuttamiin vahinkoihin ja haittoihin.

Hakija katsoo, että hankkeesta ei aiheudu ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ympäristön pilaantumista vesialueella. Vedenlaadun haitat ovat väliaikaisia eikä haitta-ainepitoista sedimenttiä kulkeudu merkittäviä määriä. Vesistö tarkkailun avulla varmistetaan, että sedimentistä ei vapaudu haitallisia määriä haitta-aineita. Hanke muuttaa luonnonolosuhteita, mutta muutokset luonnonoloihin ovat myönteisiä.

ASIAN KÄSITTELY

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi/) 24.1.–2.3.2020.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Helsingin kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Helsingin kaupungilta, Helsingin kaupungin ympäristönsuojelu- ja kaavoitusviranomaiselta sekä Helsingin kaupunginmuseolta.

Lausunnot

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Uudenmaan ELY-keskus pitää hanketta kalaston kannalta kannatettavana. Padon purkaminen parantaa kalojen vaellusmahdollisuuksia Haaganpuuroon ja suunnitellut muutokset puron alaosassa parantavat osaltaan meritaimenen ja muun virtavesikalaston elinolosuhteita purossa.

Hankkeen vaikutukset hankealueen ympäristön tulvimiseen ovat myös kokonaisuudessaan positiiviset, koska padon purkaminen ja puron alaosassa tehtävät toimenpiteet todennäköisesti laskevat tulvakorkeuksia ainakin Vihdintien eteläpuolella. Hankkeesta on hyötyä etenkin hulevesien aiheuttamien tulvien torjunnassa. Hanke ei myöskään vaikeuta Helsingin ja Espoon rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Hankkeella ei myöskään ole ennalta arvioiden haitallista vaikutusta meneillään olevan toisen tulvariskien hallinnan suunnittelukierroksen tavoitteiden asetteluun tai toimenpiteiden suunnitteluun.

Hakemuksen mukaan hanke toteutetaan vaiheittain vaikutusten lieventämiseksi sekä pääosin kuivatyönä. Lisäksi veden samentumista aiheuttavat vaiheet ajoitetaan taimenen nousu- ja laskuajankohtien ulkopuolelle. Tarvittaessa työalue eristetään merenlahdesta silttiverholla.

Sameuden tarkkailu ja siltiverhon käyttö jäävät täydennyksenkin jälkeen hieman epäselväksi. Siltiverhon käytölle esitetyn sameustason (25–30 FTU) ylitys havaitaan todennäköisemmin useammin jatkuvatoimisia mittareita käyttämällä kuin silmäämäärisesti tai yksittäisillä näytteenotoilla. Raja-arvo ylittyisi mahdollisesti myös ilman töiden vaikutusta. Mikäli töitä ei voida tehdä vähän veden aikana, tulee noudattaa täydennyksessä

esitettyä menettelytapaa kuitenkin siten, että sameuden seuranta toteutetaan jatkuvatoimisilla mittareilla.

Tarkkailuohjelmassa esitetyissä näytteenottosyvyyksissä on pientä epätarkkuutta. Näytteenottosyvyydet määräytyvät ohjelman mukaan kokonaissyvyyden mukaan ja alin näyte otetaan 1,0 m pohjasta. Tällainen näytteenotto ei kuitenkaan ilmeisesti ole mahdollinen kuin korkeintaan uloimmalla näytteenottopaikalla. Näytteet tulee ottaa niin, ettei niihin tule vaikutusta pohjakosketuksesta ja että ne edustavat mahdollisimman hyvin näytteenottopaikan vesimassaa.

Lisäksi ELY-keskus katsoo, että arvioitaessa sedimenttien sisältämien haitallisten aineiden vesistövaikutuksia ja tarkkailutarvetta tulisi kiinnittää enemmän huomiota aineiden haitallisuuteen vesieliöille. Toisin sanoen PIMA-kriteerien lisäksi haitta-aineiden vaikutuksia tulisi arvioida myös ottamalla huomioon normalisoidut pitoisuudet suhteessa ruoppaus- ja läjitys-ohjeen kriteereihin sekä muita tietoja haitallisuudesta vesieliöille.

Vedenlaatutulokset tulee toimittaa ympäristöhallinnon Hertta-tietokannan pintavesirekisteriin (VESLA) sen tiedonsiirron edellyttämällä tavalla suora-siirtona tai siirtotiedostona 3 kuukauden kuluessa niiden valmistumisesta. Raportointiin tulee sisällyttää myös silmämääräisen tarkkailun tulokset. ELY-keskuksen pitää voida tarvittaessa muuttaa tarkkailuohjelmaa.

Haaganpuron nykyisen uoman pohjasedimentissä on todettu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia (öljyhiilivetyjä, raskasmetalleja). Hakemuksen mukaan nykyinen uoma ja haitta-ainepitoiset sedimentit peitetään täyttömailla ja jätetään puistoalueelle. Hakemuksessa ei ole arvioitu haitta-ainepitoisten sedimenttien mahdollisesti aiheuttamia terveys- ja ympäristöriskejä tulevassa maankäytössä. Koska haitta-ainepitoiset sedimentit jäävät maalueeksi muodostuvalle alueelle, tulisi niiden riskit tulevassa maankäytössä arvioida valtioneuvoston asetuksen 214/2007 (asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista) mukaisella arvioinnilla. Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen pilaantuneen maaperän puhdistamiseen ja maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointiin liittyvissä asioissa Helsingin alueella.

Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan hankkeelle voidaan myöntää lupa, mikäli siinä huomioidaan tässä lausunnossa esille tuodut seikat.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen

Kalatalousviranomainen pitää hanketta hyvänä ja kannatettavana, ja suunnitellut muutokset Haaganpuron alaosassa todennäköisesti parantavat meritaimen ja muun virtavesikalaston elin- ja lisääntymismahdollisuuksia purossa. Purossa esiintyy paikallisia taimenkantoja ja myös meritaimen noussee Haaganpuroon nykyiselläänkin. Puron alaosan pato ja kalaporras ovat ainakin ajoittainen vaelluseste kaloille, ja puron alaosa on muutenkin

taimenelle ja virtavesikalastolle huonosti soveltuvaa aluetta. Padon purkaminen parantaa kalojen vaellusmahdollisuuksia ja suunniteltu uusi uomaosuus yhdessä puron alajuoksun vedenpinnan laskun kanssa mahdollistavat lisääntymis- ja poikasalueiden rakentamisen myös alaosalle.

Koska hankkeen yhtenä selkeänä tavoitteena on meritaimenen vaellus- ja lisääntymismahdollisuuksien parantaminen Haaganpurossa, kalatalousviranomaisen suosittelee pienimuotoisten kalataloudellisten kunnostusten toteuttamista jo nyt suunnitellun hankkeen yhteydessä puron alaosalle. Kunnostukset voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaasti osana hanketta, ja ne lisääisivät merkittävästi hankkeen myönteisiä kalastovaikutuksia. Padon poisto ja vedenpinnan lasku/virtajaksojen muodostaminen eivät itsessään välttämättä paranna taimenen poikastuotantopotentiaalia purossa, koska lisääntymiseen soveltuvia alueita ei todennäköisesti nykyisellään juurikaan ole. Kuten hakemuksessakin on esitetty, nykyiset poikastuotantoalueet sijaitsevat ylempänä purossa Vihdintien yläpuolisilla alueilla. Kyseisillä alueilla on tehty virtavesikunnostuksia vapaaehtoistyönä.

Hankkeen yhteydessä kalastolle mahdollisesti aiheutuvat haitat on tunnistettu hakemuksessa hyvin, ja syntyvien haittojen minimoimiseksi tulee töiden toteutuksessa noudattaa hakemuksessa esitettyjä menetelmiä (rakenustöiden toteutus taimenen vaellusajankohdan ulkopuolella sekä kuivatoinä tai vähäisen virtaaman aikaan, alaosan siltiverho tarvittaessa). Näiden lisäksi uuden uomaosuuden rakentamisessa tulisi hyödyntää luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteita.

Hankkeessa tulee kiinnittää huomiota alueen yleiseen viihtyvyyteen sekä muun muassa puron varren kulkureittien suunnitteluun. Alueella liikkuu paljon ihmisiä ympäri vuoden ja puro herättää todennäköisesti paljon kiinnostusta, mikäli taimen esiintyisi vielä nykyistä runsaslukuisemmin alueella. Esimerkiksi Vantaanjoen sivupuro Longinoja on muodostunut merkittäväksi luonto- ja virkistyskohteeksi taimenen kututarkkailun osalta, ja Haaganpuron kiinnostus samankaltaisena kohteena voi hankkeen johdosta hyvinkin lisääntyä.

Hankkeen vaikutuksia kalastoon ja etenkin taimeneen tulisi tarkkailla kalataloudellisen tarkkailun avulla. Alla on kalatalousviranomaisen esitys lupamääräykseksi koskien kalataloudellista tarkkailua. Tarkkailu voidaan hyväksyä tässä muodossaan jo lupakäsittelyn yhteydessä:

Luvanhaltijan on kerran ennen töiden aloitusta ja kaksi kertaa hankkeen päättymisen jälkeen viiden vuoden kuluessa toteutettava sähkökoekalastuksia taimenen lisääntymiseen soveltuvilla koealoilla Haaganpurossa. Ennakkotarkkailun koealat valitaan sellaisilta alueilta, joissa taimen nykyisellään esiintyy. Hankkeen valmistuttua koealoja valitaan myös puron alaosalta (jälkitarkkailuvaiheessa tavoitteena saada yhteensä noin 5 koealaa). Tarkkailu on toteutettava standardin mukaisina sähkökalastuksina. Tulokset on raportoitava kalatalousviranomaiselle tarkkailun jälkeen ja saalistiedot on vietävä koekalastusrekisteriin.

Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen suhtautuu myönteisesti Haaganpuron alaosan kunnostamiseen. Uusi uomalinjaus mahdollistaa nykyistä kalaporrasta paremmin esimerkiksi särkikalojen nousemisen kudulle Haaganpuroon. Luonnonmukaisesti virtaava uoma parantaa monien virtavesissä viihtyvien lajien elinolosuhteita purossa. Lisäksi kunnostaminen vähentää tulvahaittoja puron alajuoksulla.

Haaganpuron uoman sedimenteissä on havaittu haitta-aineita, jotka voivat siirtyä uomassa alavirtaa kohti rakentamisen ja virtausolosuhteiden muutosten seurauksena. Tästä syystä uuden uoman rakentamisen ja vanhan uoman täyttämisen työvaiheet tulee tehdä siten, että pilaantunutta sedimenttiä pääsee kulkeutumaan uomassa alavirtaan päin mahdollisimman vähän. Mikäli purossa tai sen suulla havaitaan merkittävää kunnostustoimenpiteistä johtuvaa veden samentumista, tulee luvan hakijan viipymättä ryhtyä vedessä olevan kiintoaineen määrää ja leviämistä vähentäviin toimenpiteisiin. Veden samentumista tai voimakasta vedenalaista melua aiheuttavia työvaihteita ei tule tehdä kalojen nousu- ja kutuaikoina.

Uoman linjauksen muuttumisen seurauksena virtausolosuhteet Pikku Huopalahdessa voivat muuttua. Tällöin esimerkiksi ylivirtaamien aikana uuden uoman edustalla Pikku Huopalahden pohjassa olevat sedimentit ja niissä mahdollisesti olevat haitta-aineet saattavat siirtyä vesipatsaaseen. Tästä syystä luvan hakijan tulee seurata kiintoaineen ja haitta-aineiden määrää koko Pikku Huopalahden alueella hyväksytyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Pilaantuneen maaperän valvontaan ja kunnostuksiin liittyvissä asioissa Helsingin alueella toimivaltainen viranomainen on kaupungin ympäristöpalvelut. Tulevan uoman alueella on tutkimuksissa havaittu kenttäanalyyseissä valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaisten kynnysarvojen ylittäviä pitoisuuksia arseenia ja kromia. Laboratorioanalyyseissä kynnysarvot alittuivat. Rakentamisen aikana alueelta kaivettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksia on tarkkailtava riittävästi.

Mikäli kaivuissa epäillään maaperän pilaantuneisuutta, tulee ennen kaivutyön jatkamista olla yhteydessä ympäristöpalveluihin. Haaganpuron vanhassa uomassa on havaittu korkeimmillaan kynnysarvot ylittäviä pitoisuuksia arseenia, antimonin ja bentso(a)pyreeniä, alemman ohjearvon ylittävä pitoisuus kuparia ja ylemmät ohjearvot ylittäviä pitoisuuksia sinkkiä ja öljyhiilivetyjakeita C21–C40. Mikäli haitta-ainepitoista sedimenttiä tullaan jättämään alueelle ja vanha uoma täyttämään uuden uoman kaivumailla, tulee Helsingin kaupungin ympäristöpalveluille esittää erillinen suunnitelma riskinarvioineen tarkastettavaksi.

Helsingin kaupungin kaavoitusviranomainen

Helsingin kaupungin kaavoitusviranomainen (Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan maankäytön ja kaupunkirakenteen palvelukokonai-

suus, MAKa) puoltaa vesilain mukaisen luvan myöntämistä Haaganpuron alaosan parantamishankkeelle. Hankkeen vaikutukset on selvitetty maankäytön osalta riittävän kattavasti hakemuksessa ja sen täydennyksessä. Suunniteltu Haaganpuron alaosan muutos on voimassa olevan asemakaavan hengen mukainen ja tukee asemakaavan tavoitteiden toteutumista.

Hankealueella on voimassa Kytösuontien alueen asemakaava (nro 9090), joka on tullut lainvoimaiseksi 26.6.1987. Suunniteltu uoman alaosan uusi linjaus sijoittuu asemakaavassa puistoksi merkitylle VP-alueelle. Uuden uoman purkukohdan edustalle on asemakaavassa esitetty venesatamalle varattu ohjeellinen lv-alue, jota ei ole toteutettu. Asemakaavan mukaisen venesatama-alueen laajentaminen Pikku Huopalahden pohjoisosassa on mahdollista myös uoman siirron jälkeen.

Uoman uudesta linjauksesta, padon purkamisesta ja puistosuunnitelmasta on neuvoteltu valmisteluvaiheessa MAKa:ssa ja naapureita on kuultu puistosuunnitelman esilläolon yhteydessä. Vuorovaikutettu puistosuunnitelma on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 5.11.2019. Sama lautakunta päättää myös asemakaavoista ja niiden muutoksista, joten ristiriitaa voimassa olevan asemakaavan ja siitä poikkeavan puistosuunnitelman välille ei synny.

Puistosuunnitelma perustuu vuonna 2017 valmistuneeseen Haaganpuron kehittämistoimenpiteet Pikku-Huopalahden kohdalla -nimiseen yleissuunnitelmaan, jossa arvioitiin vaihtoehtoja Haaganpuron alajuoksun parantamiseksi kalaston ja tulvanhallinnan kannalta. Jatkosuunnittelun suositukseksi valittiin vaihtoehto, jossa puron alaosuus rakennetaan luonnonmukaisena avouomana uuteen, maastonmuotojen kannalta toimivaan paikkaan. Puistosuunnittelussa vaihtoehdot tarkasteltiin vielä uudelleen.

Lupahakemuksen mukaisen hankkeen vaikutusalueella Vihdintien ja Mannerheimintien kulmauksessa on valmisteilla Huopalahdenportin asemakaavan muutos (nro 12591), joka on ollut ehdotuksena nähtävillä 2.1.2020 saakka. Hakemuksessa esitetyt suunnitellut Haaganpuron muutokset eivät vaikuta ehdotuksen mukaisen kaavaratkaisun toteuttamiseen.

Hakemuksen mukainen Haaganpuron alaosan muuttaminen vähentää huivesitulvia ja parantaa vedenlaatua Haaganpuron Kauppalanpuistosta etelään sijoittuvalla osuudella, millä on positiivinen vaikutus puron lähiympäristöön. Uoman luiskat ovat suhteellisen jyrkät, joten uoma ei kavennu merkittävästi ja muutos kaupunkikuvassa on vähäinen. Vedenpinnan laskun seurauksena paljastuvat puron luiskat on maisemoitava niin, että uomasta tulee kaupunkikuvallisesti siisti. Puistosuunnitelman mukaan ranta-alueen virkistyskäyttöä ja kaupunkikuvallista ilmettä tullaan kehittämään.

Hakijan selitys ja täydennys

Selitys

Hakija on selityksensä lausuntoihin todennut seuraavaa.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan hanke on kalaston kannalta kannatettava. Myös vaikutukset ympäristön tulvimiseen ovat kokonaisuudessaan positiiviset. Siltiverhojen käyttö on jäänyt epäselväksi. Käytölle esitetty sameustaso voi ylittyä myös ilman töiden vaikutusta. Sameustason nousu olisi myös helpompi havaita jatkuvatoimisilla mittauksilla. ELY-keskus esittää, että mikäli töitä ei pystytä tekemään vähän veden aikana, noudatetaan esitettyä menettelytapaa, mutta sameuden seuranta toteutetaan jatkuvatoimisena. Hakija voi täydentää työaikaista tarkkailua ELY-keskuksen esittämällä tavalla. Tarkkailuohjelmaa täydennetään myös näytteenottosyvyyksien osalta, kuten ELY on esittänyt. Tulokset toimitetaan VESLA-rekisteriin.

Haitta-aineiden riskinarviointia on käsitelty myös ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa. Helsingin kaupungin ympäristöpalvelulle esitetään erillinen haitta-ainepitoisten sedimenttien riskinarviointisuunnitelma ennen töiden aloittamista.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomainen pitää hanketta hyvänä ja kannatettavana. Kalatalousviranomainen esittää, että suunnitellualueelle toteutettaisiin pienimuotoisia kalataloudellisia kunnostuksia jo hankkeen yhteydessä. Hakija muistuttaa, että uuteen uomaan on tarkoitus sijoittaa luonnonkiviä ja rakentaa mutkittava alivesiuoma. Myös luiskat maisemoidaan koskiluontoon sopivin rantakivikoin. Alivesi ja keskivesi laskevat lähes kilometrin matkalta. Hakijan näkemyksen mukaan alueen tulisi antaa kehittyä luontaisesti muutaman vuoden ajan, jonka jälkeen nähdään missä kohdin vesisyvytykset ja virtausnopeudet ovat kaikkein soveltuvimmat kutusoraikkojen ja poikaskivikoiden rakentamiseksi. Tällöin myös kiintoainekuormitus on vähäinen työaikaan verrattuna, jolloin soraikkoja ei tarvitse puhdistaa myöhemmin.

Lisäksi kalatalousviranomainen antoi esityksen kalataloudellisesta tarkkailusta. Hakija täydentää tarkkailuohjelmaa kalataloudellisen tarkkailun osalta kuten on esitetty. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2021. Näin ollen töitä edeltävä sähkökoekalastus kannattaa toteuttaa syksyllä 2020. Hankkeen päättymisen jälkeen sähkökoekalastus voidaan toteuttaa seuraavana syksynä valmistumisesta ja viimeisen kerran tästä 3...5 vuoden kuluttua, jolloin myös uoman alaosalta mahdollisesti lisättävät taimen kutu- ja poikasalueet olisi ehditty toteuttaa.

Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen suhtautuu myönteisesti Haaganpuron alaosan kunnostamiseen. Uuden uoman rakentamisen ja vanhan uoman täyttämisen työvaiheet tulee tehdä siten, että pilaantunut sedimentti pääsee kulkeutumaan uomassa alavirtaan päin mahdollisimman vähän.

Hankealueen pohjasedimentin haitta-aineet on tutkittu 2017. Sedimentin pilaantuneisuus tutkittiin valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisesti (sedimenttien sijoituskelpoisuus maa-alueelle). Näytteistä ei ole analysoitu saviaineksen eikä orgaanisen aineen pitoisuutta. Havaitut pitoisuudet voidaan kuitenkin normalisoida suuntaa antavasti ympäristöhallinnon ohjeen

1/2015 mukaisesti siten, että varovaisuusperiaatteella tarkasteltu saviaineksen pitoisuus ja orgaanisen aineksen pitoisuus antavat suurimpia mahdollisia normalisoituja haitta-ainepitoisuuksia. Esimerkiksi arseenin normalisoitu haitta-aineen pitoisuus ei ylittäisi veteen läjityskelpoisen aineksen raja-arvoja. Sinkin, kuparin ja öljyhiilivetyjen pitoisuudet normalisoituina voisivat vaikuttaa läjityskelpoisuuteen. Sedimentin vähäisestä kulkeutumisesta ei arvioida kuitenkaan aiheutuvan merkittävää haittaa. Kiintoaineen ja haitta-aineiden määrää seurataan tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Uuden uoman kaivu tehdään kuivatyönä. Ensin rakennetaan muut osat ja vasta viimeisenä avataan yhteys Pikku-Huopalahteen alajuoksulla ja Haaganpuroon rakentamisalueen yläjuoksulla. Rakentamisen aikana vesi saa virrata nykyistä uomaa pitkin mereen. Tämän jälkeen voidaan tehdä nykyisen uoman täyttötöitä.

Uuden uoman kohdalta kaivettavia haitta-ainepitoisia maita ei ole tarkoitus käyttää nykyisen uoman täyttömäina. Haitta-ainepitoista sedimenttiä on kuitenkin tarkoitus jättää hapettomiin olosuhteisiin täyttöjen alle. Näin ollen Helsingin kaupungin ympäristöpalvelulle esitetään erillinen haitta-ainepitoisten sedimenttien riskinarviointisuunnitelma ennen töiden aloittamista. Kaivumaita tarkkaillaan, ja mikäli maaperän pilaantuneisuutta epäillään, ollaan yhteydessä ympäristöpalveluun.

Helsingin kaupungin kaavoitusviranomaisen puoltaa luvan myöntämistä hankkeelle. Ristiriitaa asemakaavan ja suunnitelman välissä ei ole, sillä kaupunkiympäristölautakunta on hyväksynyt vuorovaikutetun puistosuunnitelman. Hakija yhtyy kaavoitusviranomaisen näkemykseen ja puron luiskat maisemoidaan niin, että uomasta tulee kaupunkikuvallisesti siisti.

Museovirasto on antanut hankkeesta tiedon Helsingin kaupungin museolle/Keski-Uudenmaan maakuntamuseolle. Museovirastolla ei ole ollut tarvetta lausua hankkeesta. Myöskään kaupungin museolla ei ole ollut lausuttavaa hankkeesta.

Täydennys

Pirkkolan liikuntapuiston ulkoaltaasta on johdettu klooripitoisia vesiä Haaganpuroon 2000-luvun alkupuolelta lähtien. Pirkkolan liikuntapuiston ulkoaltaan tyhjennysvesi on tarkoitus pumpata jatkossa jätevedenpuhdistamolle. Tyhjennysvesien johtaminen viemäriin on tarkoitus aloittaa 2020, mutta jos tämä ei onnistuisi jostain syystä, niin viimeistään 2021. Haaganpuron kunnostaminen alkaa aikaisintaan 2021. Näin ollen ulkoaltaan klooripitoisten vesien purkamisella ei ole vaikutusta Haaganpuron kunnostushankkeelle, jolle nyt haetaan lupaa.

Allas on tyhjennetty elokuussa, jolloin sillä voisi olla vaikutuksia esimerkiksi taimenen kutemiseen. Vaikutukset ovat luultavasti olleet suurimmat paikallisesti lähellä Pirkkolan ulkoaltaan vesien purkupaikkaa, josta Haaganpuron alaosan hankealueelle Pikku-Huopalahden rannalla on matkaa noin neljä kilometriä. Taimenen lisääntymistä ei ole havaittu uimalan vesien

purkupaikan läheisyydessä. Sen sijaan taimen on menestyneesti kutenut ja tuottanut poikasia hankealueen yläpuolisella uomanosalla muun muassa Kauppalanpuiston alueella, joka sijaitsee Pirkkolan altaan ja hankealueen välillä. Tämä osoittaa, että Pirkkolan altaan klooripitoisten vesien mahdolliset haittavaikutukset eivät todennäköisesti ole ulottuneet Haaganpuron eteläosiin.

Pirkkolan maaumalan allasvesien puhdistuksessa käytetty klooriyhdiste (natriumhypokloriitti) on erittäin reaktiivista. Yhdiste hajoaa muun muassa kloridiksi tai orgaanisiksi klooriyhdisteiksi reagoidessaan eloperäisen aineksen kanssa. Osa hajoamistuotteista on herkästi haihtuvia. Tämän seurauksena kemikaalin ekotoksiset vaikutukset vesieliöstöön vähentyvät merkittävästi jo ennen hankealuetta. Kloridimuodossa kloori ei ole haihtuva, mutta sen pidäytyminen sedimentteihin on hyvin heikkoa. Maaumalasta vapautunut kloridi on siten kulkeutunut Haaganpurosta vastaanottavaan vesistöön. Kloridia ei pidetä varsinaisesti ekotoksisena kloorin esiintymismuotona - haittavaikutukset vesieliöille vaativat huomattavia pitoisuuksia.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Vesitalouslupa

Aluehallintovirasto myöntää Helsingin kaupungille luvan Haaganpuron alaosan uuden uoman rakentamiselle, vanhan uoman täyttämiseksi, nykyisen padon ja kalaportaan purkamiselle sekä rantamuurin ja kävelysillan rakentamiselle hakemuksen 31.5.2019 ja sen täydennyksen mukaisesti Helsingin kaupungissa.

Aluehallintovirasto myöntää Helsingin kaupungille pysyvän käyttöoikeuden hanketta varten tarvittavaan alueeseen (6 977 m²) järjestäytymättömän osakaskunnan yhteisestä maa-alueesta 91-403-878-1.

Lupa on ehdollinen ja tulee voimaan, kun luvan saajalle on myönnetty uuden uoman osalta poikkeaminen hankealueen lainvoimaisesta asemakaavasta.

Hankkeesta ja myönnetystä oikeudesta käyttää toiselle kuuluvaa yhteistä maa-aluetta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Kaivu- ja täyttötyöt

1. Haaganpuron uuden uoman kaivutyöt ja vanhan uoman täyttötyöt on tehtävä 25.3.2019 päivätyn piirustuksen nro 5992/1 (mittakaavat 1:500, 1:200)

ja 29.4.2019 päivättyjen pohjatutkimuskartan nro 5992/500 (mittakaava 1:500), kaivu- ja täyttökartan nro 5992/501 sekä täydennettyjen pohjatutkimusleikkausten nrot 5992/502 ja 5992/506 (mittakaavat 1:200) mukaisesti.

Uuden uoman kaivumassojen määrä on noin 1 700 m³tr ja täyttömassojen määrä koko hankealueella on noin 600 m³rtr.

2. Rakennettava uusi purouoma on muotoiltava loivareunaiseksi ja kivettävä hakemuksen periaatteiden mukaisesti.
3. Täyttöihin saa käyttää sellaisia uuden uoman kaivumassoja ja muualta tuotavia maa- ja kiviaineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat maaperän pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset haitallisten aineiden kynnsarvot. Käytettävän kiviaineksen tulee olla mahdollisimman roskatonta.

Vanhan uoman täytön jälkeen ylijäävät pilaantumattomat kaivumassat saa hyödyntää maarakentamisessa tai ne on sijoitettava maalle paikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisenlaisia massoja.

Rakenteet

Kävelysilta

4. Kävelysilta on rakennettava 21.1.2019 päivätyn pääpiirustuksen nro 5992/400 (mittakaavat 1:50, 1:100) mukaisesti.
5. Kävelysillan alapinnan tulee olla länsireunalla vähintään korkeudella N2000 +1,628 m ja itäreunalla vähintään korkeudella N2000 +1,743 m. Sil-
lan vapaa-aukon leveys on 11,7 m. Purouoman reunoille sillan alapuolelle on jätettävä kulkureitti eläimille.
6. Sillan rakennussuunnitelmaan saadaan Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia vähäisiä muutoksia, joilla ei ole haitallista vaikutusta yleiseen tai yksityiseen etuun, lukuun ottamatta lupamääräyksessä 5 määrättyjä silta-aukon mittoja.

Pato, kalaporras ja rantamuuri

7. Nykyinen pato ja kalaporras saadaan purkaa sen jälkeen, kun uusi uoma on rakennettu ja Haaganpuron virtaama ohjattu siihen.
8. Rantamuuri on rakennettava 25.3.2019 päivätyn piirustuksen katusuunnitelma nro 31108/1 (mittakaava 1:500, 1:200) mukaisesti.

Töiden suorittaminen

9. Jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti. Uuden uoman kaivutyöt on tehtävä kuivatyönä. Nykyisen uoman täyttötyöt on pyrittävä toteuttamaan vähäisen virtaaman aikana.

10. Työt on tehtävä menetelmällä, josta aiheutuu mahdollisimman vähän veden samentumista. Tarvittaessa on ohjattava työmaavedet ja kaivantojen pumppausvedet kiintoaineen erotukseen tai eristettävä työalue merenlahdesta suojaverholla.

Uuden uoman rakentamisen ja vanhan uoman täyttämisen työvaiheet on tehtävä siten, että pilaantunutta sedimenttiä pääsee kulkeutumaan uomassa alavirtaan päin mahdollisimman vähän.

11. Uomien muutostöitä ei saa tehdä kalojen nousu- ja kutuaikana 1.9.–30.11.

12. Jos töitä tehdään vesialueen ollessa jäässä, on merkittävä asianmukaisesti kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut.

13. Vanha silta ja muut purettavat rakenteet sekä rakennustöiden päätyttyä rakennustelineet ja -jätteet on poistettava alueelta ja toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen kuntoon sekä viimeisteltävä siten, että ne sopeutuvat mahdollisimman hyvin maisemaan.

14. Rakennettava uusi uoma luiskineen ja vedenpinnan laskun seurauksena paljastuvat puron luiskat on maisemoitava puroluontoon ja kaupunkikuvaan sopiviksi.

Kunnossapito

15. Luvan saajan on huolehdittava puron uoman, rantarakenteiden ja sillan rakenteiden kunnossapidosta asianmukaisesti.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

16. Luvan saajan on selvitettävä suunnitelman mukaisilla työalueilla olevat johdot, kaapelit ja putket. Työt on tehtävä niitä vaurioittamatta.

Tarkkailu

17. Kaivu- ja täyttötöistä on pidettävä kirjaa, josta käy selville massojen määrä, laatu ja sijoituspaikka.

18. Rakentamisen aikana alueelta kaivettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien riittävästä tarkkailusta on etukäteen pyrittävä sopimaan Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa ja tarvittaessa toimitettava sille tarkkailusuunnitelma hyväksyttäväksi. Jos haitta-ainepitoista

sedimenttiä jätetään alueelle ja vanha uoma täytetään uuden uoman kaivumailloilla, on Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle esitettävä erillinen suunnitelma riskinarvioineen tarkastettavaksi.

19. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia Haaganpuron ja Pikku Huopalahden tilaan hakemukseen sisältyvän tarkkailusuunnitelman (6.5.2019) mukaisesti tässä päätöksessä esitetyillä lupamääräyksillä täydennettynä. Päivitetty tarkkailuohjelma on toimitettava Uudenmaan ELY-keskukselle kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Uudenmaan ELY-keskus voi tarvittaessa muuttaa tarkkailuohjelmaa.

Näytteet on otettava Haaganpurossa vesipatsaan puolivälistä ja merialueella 1 m:n syvyydestä ja 1 m pohjan yläpuolelta sekä 3 m:n syvyydestä, mikäli vesialueen syvyys on vähintään 7 m.

Jos töitä ei voida tehdä vähän veden aikana, sameuden seuranta on toteutettava jatkuvatoimisilla mittareilla.

20. Tarkkailutuloksista on laadittava yhteenveto kaikkien tulosten valmistuttua ja se on ilman aiheutonta viivytystä toimitettava tiedoksi Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Raportointiin on sisällytettävä myös silmämääräisen tarkkailun tulokset.

Vedenlaatutulokset on lisäksi toimitettava ympäristöhallinnon Hertta-tietokannan pintavesirekisteriin (VESLA) sen tiedonsiirron edellyttämällä tavalla kolmen kuukauden kuluessa niiden valmistumisesta.

21. Luvanhaltijan on kerran ennen töiden aloitusta ja kaksi kertaa viiden vuoden kuluessa hankkeen valmistumisesta toteutettava kalataloudellinen tarkkailu Haaganpurossa. Tarkkailu on toteutettava standardin mukaisina sähkökalastuksina. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

22. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä ja hanke on toteutettava olennaisilta osin neljän vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa ja myönnetty käyttöoikeus raukeavat.

Ilmoitukset

23. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom). Sillan valmistusilmoitus on tehtävä Traficomien verkkosivuilla olevalla vesistön ylittävän sillan valmistusilmoituksella. Ilmoitukseen on liitettävä sillan lopullista sijaintia osoittava karttapiirros kiinteistötiedoin ja mittoja osoittava pääpiirustus.

PERUSTELUT

Nykyinen pato ja kalaporras Haaganpuron alaosassa ovat osittainen nousueste merestä puroon vaeltavalle erittäin uhanalaiselle taimenelle. Nousuesteen poistaminen ja uuden uoman rakentaminen luonnonmukaiseksi parantavat mahdollisuuksia taimenen luontaiseen elinkiertoön kuuluvaan vaelluskäyttäytymiseen. Haaganpuron alaosan parantaminen ja rantamuurin sekä kävelysillan rakentaminen on kokonaisuus, joka parantaa puron luonnonmukaista ympäristöä sekä alueen virkistysarvoa.

Hankkeesta aiheutuu lyhytaikaista ja paikallista veden samentumista sekä lievää meluhaittaa. Lisäksi työt aiheuttavat ohimenevää haittaa kalakanhoille ja alueen virkistyskäytölle. Rakennusaikaisten haittojen vähentämiseksi aluehallintovirasto on antanut määräykset 9 ja 10 sekä rajoittanut uomien muutostöiden tekemisen kalojen nousuajan ulkopuolelle lupamääräyksen 11 mukaisesti. Uusi purouoma rakennetaan kuivatyönä ja vesi ohjataan uomaan vasta sen valmistuttua. Puron maisemointi siten, että rannoilla on varjostavaa kasvillisuutta, parantaa merestä vaeltavien taimenten vaellusmahdollisuuksia. Rakennus- ja purkutyöt on muutoinkin suoritettava vesilain 2 luvun 7 §:n edellyttämällä tavalla siten, että vesistölle, vesiluonnolle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

Kaivettavien maa-ainesten ja alueelle mahdollisesti jätettävän sedimentin haitta-ainepitoisuuksien valvonnassa on toimivalta Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisella, jolle luvan saaja on velvoitettu toimittamaan valvonnan edellyttämät tiedot määräyksen 14 mukaisesti.

Hanke ei ole alueella voimassa olevien Uudenmaan maakuntakaavan, vaihemaakuntakaavojen eikä Helsingin uuden yleiskaavan vastainen. Lupa myönnetään ehdollisena, koska Haaganpuron nykyinen uomalinja on voimassa olevan Kytösuontien alueen 9090 asemakaavassa merkitty vesialueeksi ja uuden uoman rakentamisen jälkeinen tilanne ei näin ollen ole lainvoimaisen asemakaavan mukainen. Luvan saaja on ilmoittanut hakevansa poikkeamispäätöksen uoman siirrosta Kaupunkiympäristölautakunnalta ennen töiden toteuttamista. Hanke tukee asemakaavan tavoitteiden toteuttamista.

Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hanke ei vaikeuta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaan eikä merenhoitosuunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden toteuttamista. Hanke ei myöskään ole ristiriidassa rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelman

tavoitteiden tai toimenpiteiden kanssa. Padon purkamisen seurauksena keskivedenkorkeus laskee ja purouoma kapenee noin kilometrin matkalla Haaganpuron alaosassa. Padon purkaminen parantaa veden juoksua Haaganpurossa ja vähentää siten sen tulvavaaraa. Merivesi nousee jatkossa uoman alaosalle, mutta merivesi padottaa vähemmän kuin nykyinen pato-rakenne. Hanke auttaa tulvien hallinnassa.

Luvan saaja omistaa hankealueen kiinteistön 91-436-1-21 ja yhteisen vesialueen 91-403-876-1 molemmat osakaskiinteistöt ovat luvan saajan omistuksessa. Haaganpuron alaosan parantaminen on yleisen tarpeen vaatima hanke luonnonsuojelun edistämiseksi. Luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Siten uuden uoman rakentamista varten tarvittava käyttöoikeus yhteisestä maa-alueesta 91-403-878-1 voidaan myöntää vesilain 2 luvun 13 a §:n nojalla. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan nykyisen puistoalueen muuttumisesta puroumaksi ei aiheudu alueen omistavalle järjestäytymättömälle osakaskunnalle korvattavaa edunmenetystä, ottaen huomioon vesilain (587/2011) 13 luvun 11 §, joten myönnetystä käyttöoikeudesta ei määrätä korvausta.

Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämiselle on siten edellytykset.

VASTAUS LAUSUNNOISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Aluehallintovirasto ottaa Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen, Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen sekä kaavoitusviranomaisen lausunnot huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilain (587/2011) 2 luvun 9, 13 a §, 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5, 6, 7, 8, 10, 11 ja 18 § sekä 11 luvun 21 §

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 5 070 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2021 annetun valtioneuvoston asetuksen (1121/2020) mukaisesti. Asetuksen 8 §:n 2 momentin mukaan suoritteesta, jota

koskeva asia on vireillä tämän asetuksen voimaan tullessa, peritään maksu tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan. Hakemuksen vireilletuloaikana voimassa olleen aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) liitteen kohdan 3.2 taulukossa on seuraavat maksut:

- silta 2 860 euroa,
- kalataloudellinen tai luonnonsuojelutarkoituksessa tehtävä kunnostus 2 750 euroa,
- ruoppaus, kiviaineksen otto, vesialueen täyttö tai läjitys vesialueelle alle 2 000 m³ ktr 1 670 euroa.

Asetuksen mukaan, jos päätösasiakirja sisältää useita maksutaulukossa maksullisiksi säädettyjä vesitalousasioita siten, että ne muodostavat samaa tarkoitusta palvelevan kokonaisuuden, peritään asian käsittelystä korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvan asian taulukon mukainen maksu kuitenkin siten, että maksuun voidaan lisätä 50 prosenttia muiden vesitalousasioiden taulukon mukaisista maksuista.

Tämän asian käsittelystä peritään kokonainen maksu sillan osalta sekä puolikas maksu muiden hankkeen vaiheiden osalta. Maksu on siten 2 860 euroa + 1 375 euroa + 835 euroa eli yhteensä 5 070 euroa.

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Helsingin kaupunki
 Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Helsingin kaupungin kaavoitusviranomainen
 Helsingin kaupungin museo
 Uudenmaan ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
 Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalousviranomainen
 Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
 Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Helsingin kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITE

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Riitta Ikäheimo ja esitellyt ympäristöyhtälötarkastaja Katja Varantola.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **21.5.2021**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja

- asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
- asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)
PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611
asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)
telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>